

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Super Digesto veteri. 2]Lectura super secunda parte
Digesti veteris**

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 6. Feb. 1492/93

[Liber xvij.] De contrahenda emptione. Rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318397](#)

De cōtrabē. emp.

cxxviii. et consilio chir. et per alios in e. quinta uallis. ADDE hic que
s. posui.
a C Ratio differetie. adde bal. in. l. i. C. de arbi.
b C Operans. illa uerba tunc operatur tñ si apponant in cōpromisso q
assumatur boni uiri precipe. adde bar. in. l. labeo. s. t. et s. de arbi.

c I so
s cius.

facit
ad no. q. de
qua p glo. et
doc. i. l. si cu
dotē. s. i. so
ma. et vide q
s. dixi post
bal. i. d. auē.
sed quis.

d C De 2tra
en. em. Sed
dubitas cir
ca huc ti. po
ne q uendi
tor negat se
rem uendi
disse ep̄tor
pb̄at per te
stes ipaz uē
ditione: sed
quātitatē p
eū nō: q. re
stes forte n
recordātūr
an sit proba
ta emptio ui
detur q nō
per illā glo.
que eff. in. l.
lucius. circa
p. m. j. de in
fam. q vult
nō esse cre
dēdū testib
nō plene fa
ctū ipm de
ponentibus
tuncis no.
p spe. in. t. d
teste. s. nūc
tractādū. in
ver. qd er
go. banc. q
tractat pau
de ca. in. l. i.
C. de rei uē.
ubi decidit
emptione fo
re. pbataz
et iustū preciū
declarabif of
ficio iudicis
facit. gl. i. d. si
ex cā. s. nūc
uidēdū. i. gl.
iii. circa p
cipiu3. ff. de
mino. uide
q dixi post
bal. in. l. cu3
antiquitas. i
fi. C. de test
cōtra pred i
etā decisio
onē facit qd
uoluit Ly. et
Rayne. in. l.
i. C. de 2tra
et cōmit. sti
vbi uolūt q
si instrumen
tu cātet qua
liter Ticius
emitt. talen
fundum ab
ecclesia; sed non
probatis pro quanto
precio q tale instrumentum non
probatis titulum emptionis etiam contra tertium. quod etiam sequitur
Barto. in. l. sciendū. in s. i. col. de uer. ob. ubi respondit ad. s. item p
ciuum. institu. de cōtrabē. emp. ita in contrarium facit quod scribo post
bar. in. l. transac. C. de trāslac. ad predicta uide singulariter Bald. in. l.
i. uel. ii. C. de reb. alie. nō alienand. vbi querit quid si testes deponunt
qualiter tamē emi fundum a tali; sed non dicunt pro quanto precio. et
q poss. di. x. annis: an ista probent prescrip. ad predicta etiā uide bar.
in. s. marcellus. in ultima questione. s. de iure iur. in. l. si duo patro
ni. ADDE ut per Petru3 de ancha. consilio. ccxxii. et Ro. consilio. xc

Quero si ille q perit reduci succubuit an pos
sit ab eo exigi pena. Dy. cōsuluit q sic. tu decla
ra ut dixi in. l. iul. circa primā lec. s. de condi. in
de. Quero q est rō dñe q arbitramētūz pōt
peti reduci ad arbitriū boni uiri: sed sīna arbitri
non. Breuiter quādo q̄ cōpromittit in aliquē
tanqā in arbitriū sic ut seruer ordinē iudicari
um saltē in iudicādo cōtēnit iudicē ad quē p̄t
nebat ista iurisdictio: t̄ iō ad eum nō pōt redire
ar. s. de arbi. l. litigatores in princi. et hoc est q̄
dicit rex. cū glo. et quādo cōpromittit in arbri
trū: cōpromittit in eū: ut in solū bonū utrum
et ita qd ab eius dicto nō recedat: nec ad iudicē
eatur: ut. s. de ar. l. iii. s. i. ibi quasi uiz. bonū et c.
vt ibi dixi. Sed qn̄ cōpromittit in arbitrarem
cū semp fiat super cōtractu qui celebraſ ex ptiū
cōuētione nō ex iudicis auctoritate: tūc nullā fit
iudicii iniuria. et assūmitur arbitrator tanq̄ bo
nus uir simpliciter. et si diceretur in cōpromisso
q̄ assūmitur tanq̄ bonus uir precipe: ita q̄ nō
eatur ad alium. tūc ista uerba nō operātur tñ
quātū renūciatio de qua. s. dixi. C. Possemus
querere utz arbitrator debeat arbitrari presen
tibus ptiib: ita q̄ eis abitib nō possit. doc. tā
gūt in. l. vi. C. de 2trabē. em. dixi plene i. l. si q̄
arbitratu. j. de uer. ob. Itē an exēcūtati uel ex
bānitus possit esse arbiter uel arbitrator: dixi in
l. ex facto. s. eleganter. el scđo. j. ad trebel. Itē
utru habēs diluicida interualla. vide glo. in. l.
cū furiosuz. s. de iudi. C. Itē utru filiusfa. inui
to patre: dic q̄ sic: ut in. l. iii. s. sed si filius. s. de
pecul. C. Utz p̄sbyter possit cōpromittere vide
tur q̄ nō: ut dicit Ly. C. de trāsl. l. p̄ses. Qui at
possit esse arbiter: et q̄ possit cōpromittere et de
quib rebus et formaz cōpromissi. vide plenis. p
Hof. in ista materia. Itē infra q̄tū tps arbiter
debeat arbitrari: dixi plene in. l. multa. j. de con
di. et demon. z. j. dele. i. j. l. ii. et ibi plene scripsi.
et hec de ista materia dicta sufficiunt.

I socius. C. Pactum iter so
cios q̄ filie de com
muni dotentur est ualidum: et si duran
te societate dos reddatur in communi cum sua
causa reuertetur. secus si societate soluta per si
liam recuperatur: et si acceptilatione fuerit libe
rata socio nō nocebit. b. d. q̄. l. not. C. Nota
q̄ de iure isto pater tenetur filiam uidiua ite
rum dotare eadem dote. onus enim dotis est:
et sic non uidetur hoc inductum de nouo per
auē. sed q̄uis. C. de rei vxo. actio. dixi in. l. post
dotem. j. solu. ma. et c.

De 2trabē. emp. Rubrica.
Ex. l. sequenti.
C. An emptio et ueditio sit d̄ iure gētū et uerbū
cōparare etiam permutationē significat: et ubi
cunq̄ loquitur de consensu intelligitur inter p
sentes uel per nuncium uel epistolam.

Et nota q̄ si uendo uel loco pro iusto precio nullo appo declarato
re uel apposito: s. mortuo dicit singula. A. o. isti. loca. q̄ debet agi prescri
ptis uerbis. sequitur Bald. in. l. contractus in quarta colūna de fide
instrumentorum.

Rigo. in principio huius. l. te. uide Bar. in. l. i. C. de uete. mi
pot. li. xi. et quod etiam ipse not. in. l. ii. s. i. s. si cer. pet. et cui
cōcedi possit priuilegiūz cūdendi monetam. uide per glo.
et bar. in. l. finali. C. de falsa moneta.

f C. Glo. tua dicit adde glo. in. l. cōsensu. et ibi Bar. cōsensu que ibi dicit
post eū. j. de
actio. et obl.

C. Mādatū
dixi i. l. i. C.
de satida. p
Bal. in. l. si
liberā. C. q
cū eo. et lati
per cundem
in. l. mādatū
C. mā. in pe
nul. col. et in
. l. falsu. i. ri
col. C. s. sur
tio. i. bac ma
teria. q̄ licet
non ualeat
ēptio nisi sit
exp̄ssu certu
p̄ciu: t̄h uale
at p̄missio d
uēdēdo: ita
dicit bal. in
l. pe. C. cō
dele. et itelli
gīs p̄mitte
re iusto p̄cio
ut ibi ipē dī
cit. et an ua
leat vēditio
scā vno nū
mo. uide bar
in. l. si q̄ aī
d. acq. pos. et
q̄ sit cā p̄xia
in cōtractu
uēditio: uide
de bar. in. l.
i. s. de cōdit.
inde. et no. q
bz preciū sit i
certu. t̄h si p
p relationē
ad aliud po
test certifica
ri uēditio ua
let: ut dixi in
l. a. diu. pio
s. si pigno
ra. l. Bart.
ibi teneat cō
trariū. de re
iudi. et an ap
pellatiōe uē
ditōis ueni
at donatio
uide bar. in
l. luci. s. di
ui. in penu
col. de le. i.
vbi uide oio
ADDE ut
per pau. de
ca. s. i. xxii.
g. Ed cel
s suo. i. p̄n.
hui. et c.
et dum dicit
bie q̄ locus
publicus uē
di nō potest
uide Bald.
in rubri. C.
eo. in. iii. q.
b. Ed uedi
h. tio. i. co
prin. et c.

Et nota q̄ si uendo uel loco pro iusto precio nullo appo declarato
re uel apposito: s. mortuo dicit singula. A. o. isti. loca. q̄ debet agi prescri
ptis uerbis. sequitur Bald. in. l. contractus in quarta colūna de fide
instrumentorum.

i C. Arbitrari. sequit bal. in rubri. C. eo. in. vii. q. et in sequen. ibi tamen
si bene ponderetur restringit istam. l. quando per modum conditionis
cōfertur in arbitrium contrabentis. secus si per modum cōmissionis
uel dispositionis. sed Bar. sentit aperte contrarium in. l. si quis arbitrari
tu. in uersiculo oppo. de leg. fina. de uerbo. obliga. et melius per. l. fina.
C. eo. ADDE que posui in. l. si quis arbitrari.

Contrahē.emp. hie est vna glo. sing. seruū tuō. in. l. si stipuler iuncta. l. si certos. de ver. ob. vide bal. in. l. in clementis. in. iiiij. op. de titulo.

b Ec emptio. in prin. būl. tē. in hac. l. est vna glosella eē si. glo. pri. h. me q̄ pōit de dictiōe tā olim t dudū qualiter iste dictiōe tria tpa significēt. vide bar. in. l. i. h. hoc aut̄ edictū. in prima col. de oper.

c Todyc

q̄ didi. in

prin. būius

tē. quando

videas non

habita fides

hic q̄ inter

sp̄tes agit

q̄ soluat in-

cōtinēti pe-

cunia. q̄ vē

ditor. dicit

nō cōfido b

te sim bal. t

glo. in. l. inci-

wile. C. d. rei

ven. t i du

bio presumi

tur habita

fm glo. hic.

fallit in casi

bus singula

riter no. i. l.

bonatiōis p

bal. C. eo.

t p̄sumat si

des est alia

glo. in. l. pro

curatōis. S.

sed si tri-

butoria: et

q̄ videatur

babita fides

de p̄cio vīd

q̄ legitur. t

no. in. l. si q̄

o. d. pig. ac-

t vide bar. i.

S. locau. in

codē pn. tē.

vide bar. p.

glo. i. l. i. j. d.

rerum per-

muta.

d C. Vtenditō

nus. add. bal.

i. l. i. emētis.

i. iiiij. oppo.

t i. l. i. i. iiiij.

oppo. C. eo.

o. C. Merce

soluta. vide

late bar. i. d.

S. locau.

f Anc le-

b gem. vi

de bal. i

l. si quis. S.

certu. de se-

cundis nu. in. prin. būl. i. tē. fallit etiā q̄ vniuersitas ipsa effet vēdita

puta hereditat t etē necesse q̄ fieret traditio singulariōe rez. hoc casu nō includis ius patronatus in tali venditione. vide p̄ moder. in. c. q̄to de

iudi. in. x. col. q̄ fuit. d. pau. de liasa. in. cle. i. de iure patro. q̄ not. ad li-

mitatione. l. modicis que. j. sc̄iūda subsequeit. t. l. quedā. de acq. re. do.

ADDE vt per bal. cōfiliō p̄lio quito p̄ ro. cōfiliō. ccclviiij. t. bal.

consilio. xxij. secundo libro.

g I sciens tē. phibitio facta a iudice impedit translationē dominij

o. per bal. in. l. ea lege. in. fi. de cōdi. ob. cām. C. t addē t q̄ dixi in. l.

q̄ absent. S. i. j. de acq. pos. t bar. in. l. filiussa. S. diui. de leg. i.

d C. Que est rō. sed quo intelligatur q̄ res aliena nō possit pignorari vi

de no. t ibi bar. in. l. rem alienam. o. de pig. ac. addē q̄ tm̄ nō cōmittit

furtū vendēs rem alienam sc̄iēter. sed etiam emēt. vt. l. si liberam. C. q̄

cum eo. t ad istam. l. vide omnio glo. no. in. l. item si res. o. de alie. iudi-

mutan. cā. fac. t addē bar. in. l. i. j. o. de pigno. actio. et ibi dixi post eum.

i C. ad velle. t bal. in. l. si res. o. pig.

k I in emptione. Et addē hanc. l. hic in emptione vide glo. t bar. i.

o l. si in emptōe. vide Ang. post glo. t bar. in. l. veteribus. o. de pac-

l C. Fuit actū. vide bar. in. l. ari. i. pri. de dona. t vide bar. in. l. i. j. d

erū p̄mu. vide bal. in. pphe. sc̄iudox. in. vi. col. t in. l. i. C. de rerū p̄mu.

m An. in. l. creditoz. o. de statu. ho. t bal. in. d. l. plūdijis. addit vnum no-

tabile q̄ verbū perficit doctrinā bar. hic l. de bar. mentionē nō faciat

quid si sp̄es t q̄zitas sūt eiusdem precij quis erit iste contractus. t dic

q̄ erit emptio. t sic cōtractus iurisgentium.

n C. Statutum vide que dixi in. l. si in. emptione. de ac. emp. in. fi. istius

apostille. in. S. i.

o Alienatio. iste. S. p̄bat i. v̄si. vel mores ciuitatis q̄ ciuitas p̄t statue

re q̄ aliquē res vēdatur. Vel alienētur. nā si mōrbus ciuitatis p̄t inīdu ei q̄ res nō vendātur. ergo eodē mō p̄t ciuitas flotuere q̄ res vēdāt. istud p̄bat ex notabili inductiōe quā fecit Ang. in. l. captatorias in v̄si. senatus iprobabit. de here. isti. p̄ illū tex. t bal. in. l. morib. p̄ illū tex. ff. b yul. t pupil. Ang. i. l. cū pretor. p̄ illū tex. in v̄bo moribus feminine. ff. de iudi. t vult bar. in. l. vēditoz. S. si cōstat. S. cōta p̄ dio.

o C. Tutor. t

pri. būl. S.

tē. vide i au

cē. q̄būscū

q. C. de fa

san. ec. t ad

istū tex. t ad

hoc no. vid

plene. p̄ bal.

in. l. cū ipse.

C. eo. ti.

p C. Illud cō

stat in prin.

būl. S. tē.

super verbo

arbitriis cō

seraf p̄ istū

S. t. S. p̄ciū

isti. de emp.

t ven. t per

tex. in. l. vivo

lūtate. C. de

reſein. vēdī

t p. l. si. C. b

phē. empr. t

alias cōſulū

q̄ nō possit

dari actō ex

empto t vēdit

o. cōuētio

ri si vēdib

tibi mate fe

cisse facias

q̄ tu des mi

bi pecunia

q̄ mībi p̄

misisti solue

re in alia se

ptimana: t

ego sum cō

tentus q̄ n̄

bil sit factuz

cū eni opor

teat. emp

rē anteīz cū

effectu agere possit actōe ex empto offerre precij debitu t cōuētum. l. iulianus. S. offerri. ff. de act. emp. l. ediles etiā. ff. de edil. edi. ergo cū nō cōſtet p̄ p̄dicta v̄ba q̄ precij fit. c. ducator. p̄ nō p̄t dici p̄fecta vēdito. bñ facit q̄d no. Iac. de rau. t rayne. in. l. i. C. de contrahē. t cōmi. stip. v̄bi dixi q̄ p̄ paucis instrumētū emptōe facūt p̄ tertiu a tali plato de tali re si in tali instrumētō nō p̄tēt certū p̄ciū p̄ tale instrumētū nō p̄ batur titulus: nec p̄fumē vēditionē facūt suisse p̄ iusto p̄tēto: seu p̄ ali quo determinato p̄cio: nā nō p̄sumit solētātā materialis q̄ non sit vni forme dictū p̄ciū: t sic non est idē quod in solētātā formalī vt no. bar. in. l. sciendū. de v̄b. ob. in. pri. et dato q̄ v̄bi tale instrumētū tm̄ vel simi lis p̄bato facta p̄ testes deponētēs de vēditiōe nō de p̄recio certo pro ducerēt: nō cōtra vēditorē: h̄z cōtra tertiu p̄fessorē cēt dicendū: an stādū cēt tali p̄batiōi p. no. p̄ bal. in. l. i. C. de re. alie. nō alie. t p̄ cy. i. d. l. i. C. de contrahē. t cōmi. stip. quasi nō possit iste cōtra quē p̄ducit oppone de iure tertij. nō q̄ p̄tēt cōtra vēditorē: q̄ nō cōfiteſt ſibi eſſe ſatiſfactū de p̄recio: ſic nō negat q̄ oportet eſſe p̄batoz de p̄recio certo: ut ipse possit cū effectu agere ut etiā in terminis uoluit Raph. cuma. in. d. l. sciendū. et Fulg. et P̄dau. de ca. in. l. si duo patroni. S. si q̄o iurauere it. de iure. et de metē rayne. in. d. l. i. de contrahē. t cōmi. stip. et p̄ ex legatio. S. iſla eni uerba in caſu noſtro potius denotāt cōtractū v̄bōz q̄ p̄fectum eſſe cōtractū: t multa tractant q̄ non preſumūtare. l. si ex cā. S. nū uidendū. in. fi. de mino. d. l. si uolūtate. et. l. sciendū. S. edictū. ff. de edil. edic. et in. c. dudum. de re. ecclē. nō alie. in. vi. et his uerbis p̄ al legata iura uil. bal. in. l. multū in. l. i. col. C. si quis alte. uel ſibi. et in. l. i. allegas. in. l. i. col. C. de uſur. et in. l. i. si quis cū aliter de v̄b. ob. et nō ſiceret apparere in genere q̄ cōtractus fuerit firmatus niſi apparet q̄ precij fuerit certū t limitatiū: et de illo ſatisfiet vēditori. d. S. offerri. in.

QQ

a *C* Facit ad q. addē bar. in. l. demonstratio. et ibi dixi. de con. et demon. et
l. cum pater. *S. si. de leg. ij.*

ADDE An in libello sit ponend? finis et qn? pcedat Jo. an. in addi. ad
spec. in titulo de libelli concept. *S. iuxta vñ. Item debz designare.*

b Undus in prin. huius tc. vide late bar. in. l. si mibi et ticio. de ver.

s obli. et

vñ qd dixit

bal. p istum

tex. in. l. mul

tū. in. l. iij.

col. C. si qs

alte. vel sibi.

c *Acta*

p cōue

ta. in

pn. ec. hāc. l.

pnidat bar.

et bal. in. l. iu

risig. S. alia

de pac. ista

glo. allegat

bar. in. l. lata

in. l. col. S. si

ter. peta. vi

de bar. in. l.

pacta nouif

sima. C. d pa

ctio. et vide

late bar. i. l.

si mibi. et ti

cio. de ver.

ob. et late vi

de bal. in. l.

vbi. j. de do

na. cā. mort.

q aut sit dis

sereria inter

substatiā so

lēnitātē et o

dīne dīxī p

bar. in. l. si. is

in. pn. de ie

sta. et q. dicāt

naturalia et

q accidētalia

hētus. vide

bal. in. l. i. in

pn. C. com

que aut sint

substantialia

p bal. i. l. ad

exactiones.

C. de dōtis

promis.

d *Lau*

bus in

pn. ec.

bāc legē itel

lige ut not

p bal. et doc

in. l. i. in pn.

in. iij. q. pri

cipali. j. de

sequi. pos. et

vendor. te

nef tradere

claves. bal.

in. l. iij. C. de

vb. fig. addē

bar. in. l. na

z postea. S.

si. de iureu

z quid ope

ref traditio

claviuz. dic

ut p. S. d

anch. in. cle.

i. S. sane. de

bereti. q. si

pcedit titu

lus habilis

ad trālatōez

dhij opabz

translationē

dhij ut hic.

z in. l. i. p. vot

e. et in. l. votis

fructus. S. si. cu

m. l. sequēti. de iure vot.

si. nō pcedit talis

titulus tunc in dubio videtur talis traditio facta ad cu

stodiām. l. euz pater. S. pater pluribz. et ibi bar. de leg. ij. et facit qd no

ta. in. l. cum quid si cer. pe. et hanc. l. intellige ut no. p. bar. et doc. in. l. i. i

pn. in. iij. q. prin. de acq. pos. et vnditor. tenetur tradere claves. Bal.

in. l. iij. C. de ver. fig. et bāc regulā limita

ut p. Ang. p. illaz. l. in. l. i. C. de

acqui. pos. et bal. in. l. ij. et titulo. et Tmo. in. l. si per errore. de vsucap. in

l. ij. S. si pupillo. p. éptore. p. glo. et doc. i. l. p. poni. S. si iussude acq. pos.

et in. l. in actionibus. circa s. de leg. i. et bar.

et Iustas. in pn. huius tc. ad ista. l. vide late p. bar. in. l. ij. in. l. si. d. stip.

seruoz.

g *C* *Fudū. et*

ad intellectū

bui. S. vide

sing. bal. i. l.

et ipe. C. co.

et bar. et doc.

i. l. scda. i. si.

d. stipulatōe

buoz. et bal.

in. l. bonorū

i. vlt. col. C.

q. admitti. al

legat bal. no

ta. l. i. nō du

biu. C. de le.

b *C* *Qui fun*

dū. vid bar.

in. l. iulian?

S. offerri. de

actione. épt.

i *Icius.*

t allega

ui tibi

istū tex. in. l.

fi. C. de pac.

pign. et bar.

in. l. iulianus

de solutiōe.

et in. l. credi

tores. in pn.

iiij. col. C. d

pigno.

k *C* *Lucius.*

ad hunc. S.

vide bar. in

l. fi. j. de op.

no. nū. in n.

z in. l. flumi

num. S. adi

ctur. de dā

infec. et in. l.

si sub vna. S.

si de verbo

ob. sed quid

si de novo

imponatur

yide bar. p

illum tex. in

l. fi. C. de fili

tia. et suscep

li. xi. et vide

in. l. in ven

ditōe. j. de

ac. emp. et in

l. iij. et quod

ibi. Bal. C.

de ferui. vi

de etiāz per

bar. post gue

liel. in. l. scie

dū. i. fin. pn.

in ver. qd si

h3 annos. S. q

satisda. cog.

ADDE ro

confilio. cc.

lxxviii.

l</

De lege cōmissoria. **De hereditate vel actioē vēdita.**

a Ost diē ad istū titulus addē bal. in. c. i. de feudo vato in vicem. l. p. cōmis. q̄ pactum. l. cōmissorie est multū graue. et odiosum: q̄ si re fidū preciū nō soluat in termino pdit soluere debens illā solutam vel arras datas. vt no. ff. de peti. here. l. sed t̄ si legē. in. princi. dic ut ibi fīm cum. t̄ vide que dixi in. l. fi. C. de pig. ac.

b **Ulier.**

m in. p. bni. l. tē. addē bar.

in. l. nō solu

h. morte de

oper. no. nū.

in. ij. q. prin

cipali. Et ex

dicitis bi. no

ta. q̄ iuuat p

tefatio sc̄i:

ne soluas et

qualiter de

bet fieri vi

de no. bart.

in. l. i. in. p.

de oper. no.

nū. in. tribus

tñ casib. nō

iuuat de qui

bus in auē.

sed iaz. t̄ ibi

bal. C. depo

sti. addē bal.

l. c. i. d̄seu. da

to in. vicē. l.

cōmissorie.

c **C** iusta

cā. t̄. h. iud̄

vitimū fallit

in. deposito

ex. quo. non

pōt. deposi

tario fieri in

hibitio v̄. si

soluta. depo

nenti. l. pe. t

nuē. ibi pos

ti. Et vidi q̄

babenf. in. l.

heres cū de

buerit. j. ad

trebel.

ADDE Ut

per. Ro. cō

filio. ccxxx

viiij.

d **Endi**

v tor. in

pri. vide cy.

in. l. mater.

de. rei. vē.

C. dum tractat

an. p̄ciū suc

cedat loco

reisan autes

in. emporē

hereditatio

translat. ius

accrescendi.

vide Sal. i.

l. i. in. v. q.

C. quādo nō

pe. par.

e **Tertio.**

no. p. bar. in

d. l. mater.

ad finem.

f **Quarto.**

no. addē bal.

in. l. si tradit

io. in. ix. q.

C. de ac. ep̄.

g **Ultimo.**

no. plenē p

bar. in. l. pre

tor. h. q̄ de

fructibus. j.

de bo. auc.

iudi. pos.

b **Cind?**

per istū

tex. q̄

Aliter. Cuidetur velle iste tex. q̄ iter patrēz t̄ filiū non cōsistit obligatio naturalis: qđ apparat ex eo qđ. s. dixerat de pupillo qui non obligatur nisi naturaliter: dixi in. l. qđ seruum. de condi. indebi.

Operatores. **A** No. q̄ in du
bio d̄ intelligi q̄ loquif de actioē pri
ma de qua loquitur titulus in quo est. l. de quo
dixi in. l. fi. s. de condi. inde.

De lege cōmissoria. **Rubrica.**

p **Ost diez.** **C** Nota bonū casū.

m **Ulier.** **A** No. q̄ prestato

soluta excusat eū ne in pena icis
dat. qđ itelligo v̄. q̄. q̄. presta
tio seu inhibito fuit facta p̄ iudicē vel alius ha
bentē auctoritatē. ita itellige hic qđ fit erit facta
p̄ officiales fisci. Idē si a priuatis ex iusta cā. vt
C. que res pign. ob pos. l. nomē. t. l. iij. C. de no
ua. alias nibū valer. vt. l. vtrū. s. de consti. pe. t
l. si quis. phibū erit. s. de publicia.

De hereditate vel actione vēdita. **Rubrica.**

v **Enditor.**

Solet. **A** No. q̄ iniuria iudi
cis excusat si iniuria
tus dolo caret. Iaco. de are. allegat eam. j. de si
deiussor. l. exceptionem.

Enditor. **P** rīo ex hac. l.

distinctionē inter venditionē heredita
tis t̄ rei singularis. Scō no. q̄ preciū rei nō d̄
ē exre qđ facit ad multa specialiter ad iſtellectū
l. qđ. p̄curator ex re. s. de. p̄cu. **C** Tertio no.
q̄ l̄ venditionē rei mee possū ratū habere re
pempta in subsidiū vt p̄ciū cōsequar. vt. l. vlti. s
neg. gest. t. l. mater. C. de rei ven. tñ hoc nō con
tingit in re mibi debita. **C** Quarto no. l̄. s. q̄
uis. si ille neglexisset q̄ ille q̄ d̄ re actione p̄so
nali nō tenet eā tradere: t̄ sic nō tenet de fructi
bus p̄cipēdis. qđ dic ut dixi in. l. si seruum. circa
prin. t̄ ibi tangit in glo. j. de v̄b. ob. **C** Ultimo
no. q̄ illud qđ cōsequor noē pene occasiōe ret
tibi debite nō teneor tibi restituere. qđ dic ut vi
distis. s. de peti. hereditatis. l. vtrū cū. l. se. b. d.

De rescindenda venditione. **Rubrica.**

q **Eli id quod.** **S**ecūda em
pta nō tollit primā pfectam. b. d.

Ex. l. sequenti.

C An valeat sua iudicis q̄ dicit p̄nūcio prout
in consilio continetur. cū in filio dicatur ipsūz
condemnando: ibi. Ultimo.

f **Undus.** **A** No. q̄ si debi
tor offert separa
tum soluere nō impedī alienatio: sed
valet l̄ rescindaf. secus si offerat pecuniā. b. d.

Ita no. C. de distrac. pig. l. si residuū. de hoc di

pi in. l. p̄tor. j. de op. no. nun. **C** Scō no. q̄

iudex iubet aliqd fieri a p̄ibus qđ faciendū est

mutuo q̄sensu p̄tū vno implēte ex p̄te sua q̄tū

ad eū habef. p̄ facto: l̄ alia ps nō cōsenserit. nā

bic iussit vēditioēz rescindi q̄ faciendū erat cōi

cōsensu: t̄ tñ debitorē soluete debitu p̄ciū vel

De rescindēda vēditione. **De piculo t̄ cōmo. rei vēdite.**

cebat no. bal. q̄ semper v̄bi vendis res absens requiris substatio. s̄m
eum in. l. ordo. C. de exē. rei. iudi. t̄ hic addē bar. in. l. acceptā. C. de v̄sū.
t̄ q̄ sing. loquitur est bar. in. l. pe. j. de distrac. pig. t̄ bal. in. l. acceptā.
C. de viuris. in. iij. col. ponit in lectū ad banc lege t̄ in effectu approbat
intellectum glo. h̄ q̄ simpliciter loquitur S̄al.

i **C** Secūdo.

no. t̄ vid. no.

in. l. Julian.

h̄. si t̄. i. de

ac. ep̄. t̄. bar.

in. p̄. in. q.

dñicoli. de

quātiana. z.

k **C** Allegat

adde qđ no.

bar. l. i. solet

s. de os. pro

cōfū. t̄. leg.

ADDE an-

ge. consilio

cxlviii.

l **C** De perि.

culo t̄ cōm-

reiven. i. p̄.

bni. titu. tē.

di. bac mate

ria addē sup

q. de qua p

lde. t̄. Bal.

in. l. si p̄scē.

da peccora.

C. de p̄. q̄

dixi. in. l. vbi

ita t̄ onaf. d̄

do. cā mot.

t̄ d̄ i materia

buius tituli

no. p. bal. in

l. si. cu. lege.

C. de v̄sū. et

late p̄ eū. C.

code.

m **C** In hoc

h̄. t̄ vid. bar.

in. l. si fili. d̄

v̄b. oblig.

ADDE Qđ

periculū rei

emptē perti

neat ad ven

ditor

Clo. qrit
vide bar. in
d.l. si post p
satā. et quod
vix p illa iu
ra in.l.in cō
modato cuz
sequēti. s.cō
modato post
bar.

ADDE ro.
cōfilo. viii.
ang. cōfilo
cxti.

I q. 9.
s in pri
z. ad
intellectum
hui. l. et qd
hic per glo.
no. vñ bar. i
laris. s. de
dona. et in.l.
f. s. de cōd.
ob cām et re
gulariter: an
et qd ius qd
tuz tertio fa
cto meo pos
sit sup me re
uocari vide
bal. in.l.cū a
socero. C. d
iure dotti.

C Non va
let. d quo vi
d bar. et bal
in.l. qd spōse.
C. de dona
an nup. et in
l. si cōstante
s. quotiens
et ibi bar. j.
sol. ma. et in
l. in tps. j. d
beredi. inst.
et bar. in.l. i.
s. nūciatio
de oper.no
nun. vide tñ
bar. oino in
l. alio. s. cle
ganter. sol
ma. Et vide
qd no. bart.
in.l. cū filius
s. f. j. de v.
ob. et bar. in
l. qd dīc cir
ca s. e. ti. et
p bar. in.l. si
spōsus. s. si
vrori. de do
na. iter virū
et vporum.

d Eruſ
s in pn
bui. l.
z. vid. bal
f. l. q. quis. C
d vñr. et ad
no. p. e. hic
vid no. bal
l. cū allegas
in. iii. colu
C. de vñr.
et in.l. i. iii
col. in v. qd
si promitto
ex c. C. de
sen. que peo
quod int
rect. z.

e I reo.
s in pri
bui. l.
z. vid. i. pn
bui. l. pau
de cast. hic
grat aliqua

Ante preciū. Qd in limine cōtra
euictiōis teneſ venditor satis dare de euictione
b. d. glo. querit nunq contra alios dic qd sic.
vt. l. f. s. f. s. t. i. qd t. D. i. l. i. s. stipulatio du
ple: vbi dicit plene. j. de pro. stipula. gl. et doc.
in. l. si post perfectā. C. eo. ti.

Be seruis exp ortādis. Rubrica.

J quis. No. qd ex hoc
seruo tñ pōt ex volūtate vnius cō
trahētiū vel vtrūsq mutari. et sic
facit ad. q. donatiō fūdū hoc
acto vt post mortē eius pueniat ad ecclēsiā. cer
tū est qd ecclesie qrit ius: vt. l. quo. C. de don. qd
sub mō. tñ poterit reuocari volūtate 2trahētiū.
de hoc dixi in. l. qui rome. s. flavius. j. de. v. ob.

J minor. No. illud qd fit tpe
i tps pmissū nō valz qd l. resistit initō
seu qd filio vt hic. qnqz vñ phibitio. l. respicit esse
ctū: et tūc secus vt in. l. in tēpus. j. de here. insti.

Eruſ ea lege. Si
pmittit pacto nudo nō pōt exigi nisi
intersit. hoc dicit.

C Incipit liber. ix. de act. emp. Rubrica:

Ex. l. sequēti.
Tres practice ponunt cū vēdōtor est i mora
tradēdi rē vēditā: qd rūz primā vide: ibi vento.
Secundā ibi. Secūdus. Tertia ibi. Tertia.
Et an venditor possit cogi precise ad rē tradē
dā: ibi. itē qro. Et an emptor cogat p̄cise ad p̄
ciū: ibi. Querit glo. Et an si vēdōtor i prima cā
suit cōdēnat ad iteresse et appellavit: an libere
tur in cā appellat. tradēdo rē: ibi. Querit.

Jres uēdita. Si
vēdōtor est in mora tradēdi rē pōt con
ueniri ad iteresse singulare ipst
emperoris qd est circa rē qd pōt ex
cedere p̄ciū cōe et cōutēt. b. d. Diuidit. Pri
mo ponit dictū. Secūdū illud declarat. Tertio
ponit determinatio siue rūsio cui dā tacite ob
jectioni. secūda ibi: hoc ē z. tertia ibi: hoc aut.
C No. qd in obligatiōne rē tradi post morā suc
cedit obligatio ad iteresse vt possit i petitionē
deduci vt hic dū dīc quātū iterest agere. **C** No.
qd iteresse dī singulare respectu psone credito
ris vt hic. dū dicit qd rē babere iterest emptoris
vt. j. de reg. iur. l. quatenus. **C** No. qd l. istud i
teresse referat ad psōnā intelligi de eo qd ē cir
carē dum dicit qd b̄fe rem z. **C** Tertio no. fm
glo. nostrā ex fine qd triplex est iteresse. f. singu
lare cōe et quentū. l. aliq cōtra. **C** Op. qd vendi
tor nō teneat ad tradēdū: vt. j. eo. l. iii. s. si iter.
Sol. hic logi f. reb. corporib: ibi. i. corporib.
C Op. s. de relī. ven. l. cū éptor. s. éptio. So.
ibi habef. p. tradit. **E**lenio ad. ii. glo. et assu
mo eā post pri. Primo qro si vēdōtor est i mora
tradēdi rē qditer debeat formari libellus con
tra eū. in glo. tangunt tres modi notabiles. prī
mus qd agaf ad rē et tpe s̄nie interrogabis reus
si vult dare rē vel iteresse. et si dixerit se nolle da
re rē: tunc ad iteresse 2dēnabit ut hic. z. l. si tra
ditio. C. e. Et si opponis ergo ad aliud agitur.
et ad aliud sit cōdēnatio 2tra. l. f. C. de fideicō
mis. lib. z. l. fundus. s. cōi diuidū. z. l. pōponi.
in neg. s. de neg. gest. Rūdeo nō mirādum: qd
alias hoc fit vt. l. ediles. s. itē sciendū. j. de edil.
edic. z. l. vinū. s. si cer. pet. vt dicit glo. doc. mo

derī repbendūt istā glo. p. dictā rōne: qd sup
eo d3 formari s̄nia qd petif p. d. l. nō ob. l. vinū
ga ibi appetet rō. nō ob. l. ediles. s. itē sciendū.
ga loquīt in his qd veniūt iudicis officio: l. hici
teresse venit iure actionis: vt. l. stipulatiōes non
diuidunf vñ. celus. j. de vñ. ob. ita tenet Ly. in
l. si traditio. C. e. idem videbaſ sentire do. Jac.
but. ego aut sustineo istā practicā. naſ interesse
nō dī esse aliud a re. qd appetet: qd l. principa
lis pmissat factū fideiūffor p̄t. pmissere iteresse
vt. l. stipulatio. j. de fideiūffor qd no. p. glo. in. l. cū
filius. s. i. j. de ver. ob. z. l. si qd p. eo. in. pn. j. de
fideiūffor. z. l. cōstat qd fideiūffor nō pōt accipi in
aliā rē qd principalis: vt. l. si ita. z. l. grece. s. si is
j. de fideiūffor. Preterea licet interesse veniat iure
actionis. pōt etiā dici alio respectu qd veniat iu
dicis officio: vt. l. j. dicā. Preterea s̄nia pōt ferri
fm cōventionē p̄tiū: vt. l. si quenerit. j. de re iu
di. s. qd negat se velle dare rē vñ velle cōdēnari
ad iteresse merito poterit ad hoc cōdēnari qd si
velit. vñ ista practica pōt sustineri. s. huic. l. nō
cōgruit. **F** Secūdū modus practicādi est qd
post qd venditor est in mora tradēdi rē p̄cipa
liter et directo formef libellus ad iteresse. casus
ē hic. z. l. d. l. si traditio. C. e. z. l. d. re iudi. l. si qd
ab alio: et ista ē verissima p̄ctica. s. 2tra eā facit
j. de vñ. ob. l. si seruus. s. f. glo. nō soluit. tu dic
qd ibi loqtur in obligatiōibus dādi in qbus nō
succedit obligatio ad iteresse in cōtractibus in
noiat. hic vñ in obligatiōne rē tradi. teneſ enīz
venditor rē tradere nō dare éptori: vt. l. ex épto.
in. pn. j. eo. vñ ista practica est verissima. **F** Ter
tia practica est qd libellus formaf sic: peto te cō
dēnari ad rē: et si rem nō tradas peto interesse
et hoc turius est fm glo. et istā tenent doc. in. l. si
traditio. C. e. sed do. And. de p̄sis in. l. si isulā
j. de vñ. ob. tenebat 2trariū: qd cū vtrūqz veni
at iure actionis dēt actor eligere: vt. in. l. qd in
heredē. s. eligere. s. d. tribu. istas tres practicas
tāgit glo. in. l. i. j. s. itē si in facto. j. de. v. ob. ego
examina multū pulchre in. l. stipulatiōes nō di
uidunf. j. de vñ. ob. z. l. sustineo istā. i. j. practicas
p. cuīs declaratiōe est videndū: qd l. post mo
ram succedit obligatio ad iteresse qditer succed
at. an qd scđa tollat primā: an vñ copulatiue
ita qd utraqz p̄petat et utraqz possit peti: an al
ternatiue: ita qd altera tm̄ competat et altera tm̄
possit peti. qd una nō nouet alia p̄baſ in. l. si qd
a socio. s. p. socio. z. l. p̄dia. j. e. q. ll. et uolūt qd
iste actiōes nō dāns copulatiue: qd eatenus tol
litur una qdtenus p. alia exigif. hoc apparet in. l.
si isulā. j. de vñ. ob. ubi si mora circa rē purga
tur tollitur obligatio iteresse. glo. j. rūndo
ad quādā rōnem factā p. **H**ar. dicit qd obliga
tio succedit ad iteresse alternatiue qd nota put
in glo. habef alternatiue. alij hñt copulatiue. et
sic vñ rō do. And. de p̄sis. ha qd p̄cederet libel
lus p̄dictus. Jō doc. in. l. i. C. de sent. qd eo qd
interest tenent qd obligatio ad iteresse nec copu
latiue nec alternatiue succedit sed solute. Istud
nihil est dicere: qd soluta semp resolutiū i copu
latiue uel disiūctiū: ut. j. de vñ. f. l. sepe et alie
natiōis. in. f. e. ti. et p. D. in. c. in alternatiuis.
et de reg. iur. l. vi. z. l. o. tene glo. istā. s. qd obliga
tio succedit alternatiue. sed est aduertēduz qd
alternatiua aliqui cadat iter res debitas: tūc in
dubio est electio debitoris: ut. l. plerūqz. i. f. j. d
iure do. qd qd tene alternatiue iter actiones seu
obligatiōes: tūc electio est actoris: vt. l. qd i be
redē. s. eligere. s. de tribu. z. l. cū fili. s. varijs
j. d. leg. i. p̄t ergo actor eligere qd vult vel pete

Q. Q. 11

vitia vñtra
batol. bic.
C Post fn
cip. Quero
qualiter em
ptor petens
sibi rē tradi
vebeat libel
lare vñ bal.
in. l. si tradi
tio. C. e. et
ad istam pri
mā practicā
vide in simi
li glo. no. et
ibi barto. et
doct. in. l. si
qd in glo fi
de lega. i. et
bal. in. l. si in
v. col. C. de
bis que pro
nota.
AUDE qd
libellus ifte
pcedat peto
rem et si nō
tradas. iter
esse peto. vt
uoluit bal. g
filio. lxxvij.
quarto lib.
G C Est vide
dū. vñ bar.
in. d. l. stipu
lationes. nō
diuidunf. in
v. q. j. de. v.
ob. adde tñ
in hoc qd in
obligatiōib
facti suce
dat obligati
ad iteresse t
tm qd ipsum
iteresse est i
actione et pe
titōe qd vñ
tur probari
bie et in. l. si
ibi bar. s.
si quis in ius
voc. nō ie. et
hanc partez
vbiqz tenet
bar. maxime
n. l. stipula
tiones nō di
uidunf. s. cel
sus. l. glo. te
neat p̄ri in
l. si quis ab
alio. de re iu
di. sed Ang.
in. d. l. si cō
cordādo vi
detur distin
guere. an qd
possit preci
se cōpelli ac
factuz vide
licet in casu
i quo sit ele
cta idustria
personē fm
id qd habeſ
in. l. i. s. ne
aut. d. eadu
tol. et late p
bar. i. d. l. si
pulatiōes si
diuidunf. in
viii. q. an
vero non.
ADDE qd
opi. mar. se
quis bal. cō
filio. cxvij. l
bro tertio.